

Informace ze zdravotnictví Královéhradeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Hradec Králové
6. 8. 2013

3

Diabetologie - činnost oboru v Královéhradeckém kraji v roce 2012

Diabetology - Activity in Branch in the Hradec Kralove Region in 2012

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru diabetologie v Královéhradeckém kraji v roce 2012 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a podrobné údaje o léčených diabetících.

Summary

Information on health service activity in the branch of diabetology in the Hradec Kralove region in 2012 contains data about out-patient care by type of establishment of the region, data about personnel capacity, activity and detailed data about diabetics under treatment.

Podkladem pro zpracování dat v této aktuální informaci o činnosti diabetologie byl roční výkaz, který byl součástí Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví ČR na rok 2012. Výkaz vyplňuje samostatně každá diabetologická ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic. Zároveň jej vyplňují ordinace praktických lékařů pro dospělé, které diabetiky aktivně léčí. Publikované údaje jsou zpracovány za všechny ordinace bez ohledu na zřizovatele. Formuláře výkazů a závazné pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz.

Edice IZK o činnosti oboru diabetologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části „Publikujeme“.

Činnost oboru diabetologie

Diabetes mellitus - úplavice cukrová, které se lidově říká cukrovka, představuje skupinu chronických onemocnění, která má různý mechanismus vzniku a projevuje se poruchou metabolismu cukrů, tuků a bílkovin. V důsledku těchto poruch dochází k rozvoji komplikací, kde jsou postiženy cévy, oči, nervový systém, ledviny a dolní končetiny. V roce 2012 představují diabetici v Královéhradeckém kraji přes 8 % všech obyvatel.

V kraji bylo léčeno 188 pacientů ve věkové kategorii 0–19 let (v ČR 1 966), což z celkového počtu pacientů činilo 0,39 % (ČR 0,23 %). Ze všech obyvatel v této věkové kategorii to činilo 0,17 % (v ČR 0,09 %).

Odbornou péči o nemocné cukrovkou zajišťovalo 20,30 lékařů a 24,51 ZPBD (průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem, včetně smluvních – tento údaj je sledován od roku 2008, výstižněji charakterizuje kapacitní zajištění jednotlivých ambulancí, zvláště v případech ukončení a zahájení činnosti nebo většího pohybu pracovníků v průběhu roku)

v 203 ordinacích. Lékaři k 31.12.2012 léčili celkem 47 717 osob. Na jednoho lékaře v oboru diabetologie v kraji připadlo v průměru 2 351 léčených pacientů (v roce 2011 to bylo 2 115), v ČR připadalo na jednoho lékaře 2 331 pacientů (v roce 2011 to bylo 2 306 pacientů). Z 203 ordinací bylo 167 ordinací praktických lékařů pro dospělé (82 %). V těchto ordinacích lékaři aktivně léčí lehčí formy diabetu v rámci oboru (tzn. že pracovní úvazek vykazují na výkazu PL pro dospělé a na diabetologickém výkazu pouze činnost).

Během roku 2012 bylo provedeno celkem přes 121 tisíc ošetření - vyšetření, což činilo pokles o 1,4 % oproti předešlému roku. Počet ošetření na 1 lékaře byl v kraji 5 999, nejméně v okrese Hradec Králové (5 201) a nejvíce v okrese Náchod (7 382). Potvrzuje se rostoucí trend tohoto onemocnění, celkový počet léčených osob ve srovnání s rokem 2012 vzrostl o 2,0 %. Jedním z hlavních růstových faktorů je stárnutí populace. Dlouhodobě je vyšší výskyt cukrovky u žen než u mužů, v kraji bylo žen 50,5 % z celkového počtu léčených diabetiků (v ČR 52,6 %).

V roce 2011 byl na ročním statickém výkazu diabetologie změněn celý oddíl „Léčba“ – již se zde nesleduje počet osob léčených na DM, ale počet jednotlivých způsobů léčby naordinovaných k léčbě diabetu rozlišených podle typu onemocnění a podle věku. Jeden pacient může být léčen více léčbami současně. Je uvedena každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce. Proto nelze porovnávat strukturu pacientů podle druhu léčby s předchozím obdobím.

Z hlediska typu diabetu nejčastěji pacienti trpí diabetem II. typu, což tvoří více než 90 % všech léčených osob, nejvíce těchto pacientů je v okrese Rychnov nad Kněžnou (96,4 %). Porucha glukosové tolerance se nezahrnuje do počtu osob léčených na diabetes, sleduje se samostatně. Na tuto diagnózu bylo v kraji léčeno 3 682 pacientů.

Jak ukazuje poslední graf (Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 1997–2012), mimo roku 1999 byl stále vzestupný trend počtu léčených diabetiků mužů, u žen naopak došlo k mírnému poklesu, takže se historicky poprvé dostal tento ukazatel přepočtu na obyvatele pod úroveň mužů.

Zpracovala: Jana Vosáhlová
ÚZIS ČR, Regionální pracoviště Hradec Králové
Habrmanova 19/1, 500 02 Hradec Králové
tel.:495 058 321, fax: 495 058 322
e-mail: drahokoupilova@uzis.cz
<http://www.uzis.cz>

Personální zajištění a počty ošetření

Území, okres	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet ošetření - vyšetření	
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	na 1 lékaře
Hradec Králové	69	6,60	8,77	34 325	5 201
Jičín	33	2,50	3,02	16 818	6 727
Náchod	34	3,40	3,52	25 100	7 382
Rychnov nad Kněžnou	27	3,00	2,70	20 542	6 847
Trutnov	40	4,80	6,50	24 986	5 205
Královéhradecký kraj	203	20,30	24,51	121 771	5 999
Česká republika	3 265	360,83	396,51	2 204 822	6 110

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (vč. smluvních) - z odevzdaných ročních výkazů A(MZ)1-01

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5–§ 21a

Léčené osoby podle jednotlivých typů diabetu

Území, okres	Počet léčených osob podle jednotlivých typů diabetu				
	absolutně	na 10 000 obyvatel	v %		
			I. typ DM (E10)	II. typ DM (E11)	sekundární diabetes (E13)
Hradec Králové	15 671	963,25	10,66	87,69	1,65
Jičín	6 208	782,71	3,95	95,18	0,87
Náchod	7 373	659,04	11,05	88,09	0,85
Rychnov nad Kněžnou	7 040	889,24	2,74	96,38	0,88
Trutnov	11 425	952,88	7,01	91,73	1,26
Královéhradecký kraj	47 717	862,96	7,81	90,98	1,22
Česká republika	841 227	799,94	6,72	91,84	1,44

Počet léčených diabetiků k 31.12.2012

Území, okres	Počet léčených pacientů				Počet nově zjištěných onemocnění		
	celkem	z toho v %		u PL pro dospělé v %	celkem	z toho v %	
		muži	ženy			muži	ženy
Hradec Králové	15 671	49,24	50,76	24,59	845	52,19	47,81
Jičín	6 208	47,94	52,06	24,65	536	48,69	51,31
Náchod	7 373	49,94	50,06	15,71	568	51,06	48,94
Rychnov nad Kněžnou	7 040	47,29	52,71	17,44	547	51,74	48,26
Trutnov	11 425	48,25	51,75	21,41	647	44,98	55,02
Královéhradecký kraj	47 717	48,65	51,35	21,41	3 143	49,83	50,17
Česká republika	841 227	47,41	52,59	19,73	72 063	47,92	52,08

Počet léčených osob s chronickou diabetickou komplikací

Území, okres	Diabetická							
	nefropatie		retinopatie			noha		
	celkem	z celku s renální insuficiencí	celkem	z celku		celkem	z celku s amputací pod kotníkem	z celku s amputací nad kotníkem
				proliferativní	slepota			
Hradec Králové	2 457	921	2 023	560	48	1 021	161	65
Jičín	485	164	573	182	15	123	25	24
Náchod	1 050	545	1 060	268	26	739	57	54
Rychnov nad Kněžnou	498	258	1 010	238	4	456	69	51
Trutnov	2 092	666	1 345	198	22	451	86	33
Královéhradecký kraj	6 582	2 554	6 011	1 446	115	2 790	398	227

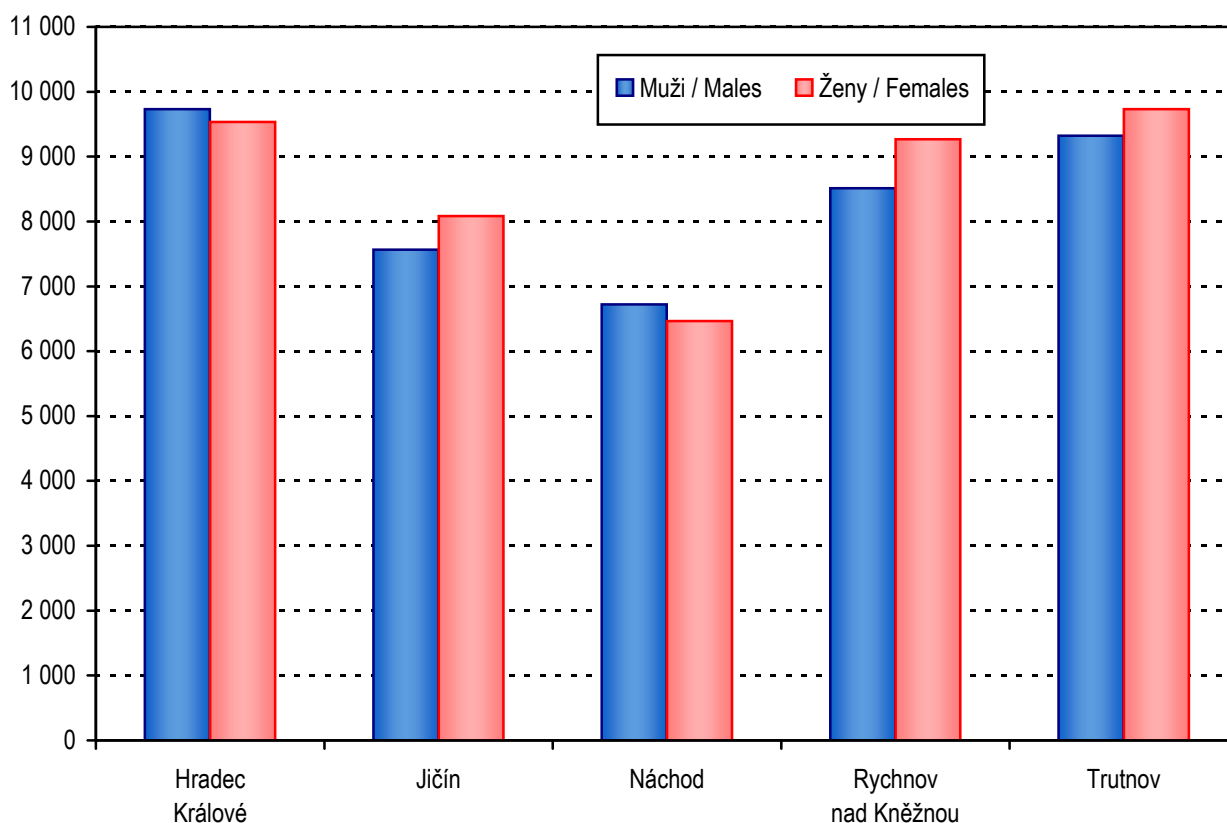
Léčení diabetici podle druhu léčby *)

Území, okres	Jen dietou		PAD		Jen inzulinem		Inkretinovými mimetiky	
	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel
Hradec Králové	1 629	100,13	14 551	894,41	5 601	344,28	331	20,35
Jičín	1 126	141,97	5 456	687,90	1 457	183,70	49	6,18
Náchod	582	52,02	6 420	573,86	2 194	196,11	159	14,21
Rychnov nad Kněžnou	1 017	128,46	5 984	755,85	1 215	153,47	77	9,73
Trutnov	2 143	178,73	10 140	845,70	2 836	236,53	265	22,10
Královéhradecký kraj	6 497	117,50	42 551	769,53	13 303	240,58	881	15,93
Česká republika	119 538	113,67	708 085	673,33	209 102	198,84	11 636	11,06

*) Jeden pacient může být léčen více léčbami současně. Je uvedena každá naordinovaná léčba, která byla předepsána k pravidelnému užívání alespoň na dobu 1 měsíce.

Léčení diabetici podle okresů (na 100 000 obyvatel)

*Diabetics under treatment by districts
(per 100 000 inhabitants)*

Poznámka: Léčení diabetici podle sídla zdravotnického zařízení

Vývoj počtu léčených diabetiků na 100 000 obyvatel v letech 1997–2012

